

Nye skatteregler for pensjonister

Gjelder fra 1. januar 2011

BOKMÅL

Skatteetaten

Nye regler for skatt på pensjon fra 2011

Det er nye regler for skatt på alderspensjon og AFP for alle som er 62 år eller eldre. Skattereglene er også endret for uførepensjon og visse trygdeytelser.

Reglene gjelder både for deg som er pensjonist fra før og for deg som blir pensjonist etter 1. januar 2011. Trygdeavgiften for 2011 er 4,7 prosent for alle pensjonsinntekter.

Innhold

Alderspensionister og mottakere av AFP	5
Alderspensionist eller AFP-mottaker skattemessig bosatt i utlandet	13
Uførepensionister og mottakere av andre stønader fra folketrygden	15
Alderspensjon og uførepensjon i samme inntektsår	17
Regneeksempler	19

Alderspensionister og mottakere av AFP

Etter de nye reglene om alderspensjon i folketrygden kan du fortsette å jobbe mens du mottar pensjon uten at pensjonen reduseres.

Er du født i 1943 eller senere kan du tjene opp pensjonsrettigheter av arbeidsinntekt til og med det året du fyller 75 år. Du kan ta ut alderspensjon fra folketrygden, helt eller delvis. Du kan velge mellom 20, 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent pensjon. AFP skattlegges også som pensjon. Lønn og kapitalinntekt (for eksempel renteinntekt eller inntekt fra fast eiendom) skattlegges på samme måte som for lønnstakere.

Det er innført et nytt skattefradrag for alderspensjonister og for mottakere av AFP. Det nye skattefradraget erstatter skattebegrensningsregelen for alderspensjonister. Reglene om særfradrag for alder er opphevet.

For pensjonister som ikke er skattemessig bosatt i Norge og som betaler kildeskatt på sin norske pensjon, les mer om skattefradrag og kildeskatt på pensjon på side 13.

Se også **skatteetaten.no** for mer informasjon.

Spørsmål om beregning av pensjon og fleksibelt uttak av alderspensjon må rettes til NAV.

Skattefradrag for mottakere av pensjon

Skattefradraget er et fradrag i skatten for pensjonister med pensjonsinntekt opp til et visst beløp. Stortinget fastsetter hvert år størrelsen på skattefradraget og innenfor hvilke inntektsgrenser du har krav på fradraget. For 2011 er maksimalt skattefradrag 28 150 kroner. For pensjon inntil 158 650 kroner får du maksimalt skattefradrag. Fradraget trappes ned for pensjon over 158 650 kroner og faller helt bort når pensjonen er 498 610 kroner eller mer. Tar du ut mindre enn full pensjon eller pensjon bare i deler av året, blir skattefradraget og inntektsgrensene redusert. Du kan ikke få høyere skattefradrag enn summen av din inntektsskatt og trygdeavgift.

Hvem kan få skattefradrag?

- Mottakere av alderspensjon fra folketrygden
- Mottakere av AFP i offentlig sektor
- Mottakere av AFP i privat sektor innvilget før 2011.
- Vær oppmerksom på at ny AFP i privat sektor fra 2011 ikke gir selvstendig rett til skattefradrag. Tar du samtidig ut alderspensjon fra folketrygden, får du skattefradrag på grunnlag av alderspensjonen.
- Mottakere av tilsvarende pensjoner fra EU/EØS-land. Med tilsvarende pensjon menes pensjon fra allmenne og pliktige pensjonsordninger som omfatter alle innbyggere i landet.

De som mottar særalderspensjon fra Statens pensjonskasse får ikke skattefradrag på dette grunnlag.

Slik beregnes skattefradraget

Utgangspunktet for beregningen er samlet pensjonsinntekt før skatt, det vil si all inntekt fra pensjon. De vanligste pensjonsinntektene er alderspensjon fra folketrygden, AFP fra privat og offentlig sektor, pensjoner fra offentlige og private tjenestepensjonsordninger og pensjon fra individuelle pensjonsavtaler.

Skattefri del av pensjonen, for eksempel skattefritt ektefelle tillegg til alderspensjon når utbetalingen startet før 1. januar 2011, kompensasjonstillegg til ny AFP i privat sektor og AFP-tillegg til mottakere av gammel AFP i privat sektor, inngår ikke i beregningsgrunnlaget for skattefradrag.

Er du gift eller meldepliktig samboer, blir skattefradraget fastsatt uavhengig av din ektefelles eller samboers inntekt.

For de som bare har minstepensjon vil skattefradraget sikre at de ikke betaler skatt av pensjonen.

Dette har betydning for om du får skattefradrag og størrelsen på fradraget:

- Har du alderspensjon fra folketrygden blir skattefradraget redusert dersom du tar ut mindre enn 100 prosent av full pensjon. (Se avsnitt om pensjonsgrad).
- Størrelsen på skattefradraget blir redusert etter hvor stor del av pensjonen du tar ut (pensjonsgrad). Er for eksempel pensjonsgraden 40, blir skattefradraget 40 prosent av maksimalt fradrag.
- Har du AFP i offentlig sektor eller gammel AFP (før 2011) i privat sektor, og samtidig har arbeidsinntekt, blir pensjonen redusert mot arbeidsinntekten. Skattefradraget blir redusert med samme prosent som pensjonen fra AFP. Får du for eksempel utbetalt 35 prosent av full AFP, blir skattefradraget 35 prosent av maksimalt fradrag.
- Størrelsen på skattefradraget blir beregnet etter antall måneder du har mottatt pensjon. Har du for eksempel hatt pensjon i 8 måneder får du skattefradrag for 8 av årets 12 måneder.
- Fradraget trappes ned for pensjon over 158 650 kroner og faller helt bort når pensjonen er 498 610 kroner eller mer.

Maksimalt skattefradrag for inntektsåret 2011 utgjør 28 150 kroner.

Pensjonsgrad

I den nye folketrygden kan alderspensjon tas ut fra det tidspunktet du selv bestemmer etter fylte 62 år. I tillegg til valg av tidspunkt, kan du selv velge hvor mye pensjon du vil ta ut til enhver tid. Laveste uttaksgrad er 20 prosent, deretter er det en gradering på 40, 50, 60, 80 eller 100 prosent. Pensjonsgraden som tas ut kan endres underveis, men i utgangspunktet ikke mer enn én gang i året.

Tar du ut full alderspensjon fra folketrygden eller fra en AFP-ordning hele året og pensjonen er 158 650 kroner eller mer, trappes skattefradraget ned slik:

- For pensjonsinntekt mellom 158 650 kroner og 242 000 kroner trappes skattefradraget ned med 15,3 prosent av pensjonsinntekten, minus 158 650 kroner. Se eksempel.
- For pensjonsinntekt fra 242 000 kroner og høyere trappes skattefradraget ned med 6 prosent av pensjonsinntekten, minus 242 000 kroner. Se eksempel.
- Du får ikke skattefradrag når samlet pensjonsinntekt er 498 610 kroner eller mer.

Tar du bare ut pensjon i en del av året eller tar ut mindre enn 100 prosent pensjon, blir beløpsgrensene lavere. Se eksempel.

Beløpsgrensene over gjelder for 2011. Stortinget fastsetter nye satser hvert år.

Alderspensionist eller AFP-mottaker skattemessig bosatt i utlandet

Pensjonister som bor i et EU/EØS-land og som betaler kildeskatt på pensjon fra Norge, kan velge å få skatten beregnet etter de samme reglene som for personer som bor i Norge. Det er et vilkår at de beskattes i Norge for minst 90 prosent av inntekten sin.

Skattefradrag

Er du alderspensionist eller mottaker av AFP og velger å bli skattlagt i Norge etter de alminnelige skattereglene, kan du kreve skattefradrag når:

- du er bosatt i et EU/EØS-land
- Norge kan kreve opplysninger fra denne staten om dine inntekts- og formuesforhold
- minst 90 prosent av din alminnelige inntekt skattlegges i Norge

Uførepensjonister og mottakere av andre stønader fra folketrygden

Det er nye skatteregler fra 2011 for uførepensjon og andre stønader fra folketrygden.

Særfradrag for uførepensjonister

Er du uførepensjonist får du særfradrag for uførhet når:

- du er minst 2/3 ufør – helt særfradrag
- mindre enn 2/3 ufør – halvt særfradrag

Helt særfradrag er 2 667 kroner per måned for 2011.

Det er bare uførepensjonister som får særfradrag for uførhet.

Skattebegrensning for lav inntekt

Uførepensjonister og mottakere av andre stønader fra folketrygden med inntekt under en viss grense, skal ikke betale inntektsskatt eller trygdeavgift. Skattekontoret beregner dette automatisk i forbindelse med likningen.

Hvem kan få skattebegrensning?

- Uførepensjonister med lav alminnelig inntekt og nedsatt ervervsevne med minst 2/3
- Andre med lav alminnelig inntekt som mottar en av disse stønadene fra folketrygden: overgangsstønad, etterlattepensjon, pensjon til familiepleiere og supplerende stønad til personer med kort botid i Norge

Er du enslig, beregnes skattebegrensningen på samme måte som tidligere.

For ektefeller og meldepliktige samboere blir skattebegrensningen fra 2011 beregnet for hver av ektefellene eller de meldepliktige samboerne.

Mottar du uførepensjon og ektefelle tillegg, skal skattebegrensning som tidligere beregnes under ett for deg og din ektefelle på grunnlag av deres *samlede* inntekt og formue.

Alderspensjon og uførepensjon i samme inntektsår

Mottar du både alderspensjon, uførepensjon eller andre stønader fra folketrygden i samme år, får du skatten begrenset etter den regelen som gir lavest skatt. Du får enten skattebegrensning for lav inntekt eller skattefradrag. Skattekontoret beregner dette automatisk.

Regneeksempler

Pensjonist med alderspensjon på 150 000 kroner

Skattefradraget for alderspensjon/AFP er 28 150 kroner når alderspensjon tas ut fullt, for hele året og når alderspensjonen ikke er over 158 650 kroner.

Eva Hansen tar ut 100 prosent alderspensjon og er pensjonist hele året. Pensjonsinntekten er 150 000 kroner. Hun har ikke andre inntekter.

Eva Hansens skatt før skattefradraget er beregnet til 25 922 kroner. Fordi pensjonen er lavere enn 158 650 kroner får hun hele den beregnede skatten som skattefradrag. Hun skal derfor ikke betale skatt.

Pensjonist med alderspensjon på 150 000 kroner og 10 000 kroner i renteinntekter

Anne Hansen tar ut 100 prosent alderspensjon og er pensjonist hele året. Pensjonsinntekten er 150 000 kroner. Hun har 10 000 kroner i renteinntekter.

Pensjonsinntekten er under 158 850 kroner, slik at hun kan få maksimalt skattefradrag dersom beregnet skatt på pensjonen og renteinntekter er lik eller høyere enn dette.

Anne Hansens skatt beregnes slik:

Anne Hansens skatt før skattefradraget:	kr 28 722
- Maksimalt skattefradrag:	kr 28 150
= Anne Hansens skatt	kr 572

Pensjonist med alderspensjon på 240 000 kroner

Bente Hansen tar ut 100 prosent alderspensjon og er pensjonist hele året. Pensjonen er på 240 000 kroner. Skattefradraget skal trappes ned for pensjonsinntekter mellom 158 650 kroner og 242 000 kroner med 15,3 prosent. Bente Hansens skattefradrag skal derfor trappes ned.

Slik trappes fradraget ned:

Maksimalt skattefradrag (for inntekt inntil 158 650 kroner)	kr	28 150
- Trappes ned med $(240\ 000 - 158\ 650) \times 15,3\ \%$	kr	12 447
= Bente Hansen skattefradrag blir	kr	15 703

Bente Hansens skatt før skattefradraget	kr	48 800
- Skattefradraget	kr	15 703
= Bente Hansens skatt	kr	33 097

Pensjonist med alderspensjon kr 480 000

Peder Hansen tar ut 100 prosent alderspensjon og er pensjonist hele året. Pensjonen er på 480 000 kroner. Pensjonsinntekten er over 242 000 kroner. Skattefradraget skal trappes ned i to trinn. For pensjonsinntekter mellom 158 650 kroner og 242 000 kroner reduseres skattefradraget med 15,3 prosent av differansen mellom 242 000 og 158 650 kroner. For inntekt over 242 000 kroner reduseres skattefradraget med 6 prosent av inntekten over 242 000 kroner.

Skattefradraget for Peder Hansen beregnes slik:

Maksimalt skattefradrag	kr	28 150
- Trappes ned med $(242\ 000 - 158\ 650) \times 15,3\ \%$	kr	12 753
+ Trappes ned med $(480\ 000 - 242\ 000) \times 6\ \%$	kr	14 280
= Totalt beløp som skattefradraget trappes ned med	kr	27 033
= Peder Hansen skattefradrag	kr	1 117

Peder Hansens skatt før skattefradraget	kr	127 918
- Skattefradraget	kr	1 117
= Peder Hansens skatt	kr	126 801

Eksempel på beregning av skattefradrag for alderspensjonist som har tatt ut 50 prosent pensjon hele året og i tillegg har noe lønn

Pensjonist, 69 år i 2011, med lønn og 50 prosent alderspensjon

Peder Olsen tar ut 50 prosent alderspensjon fra 1. januar 2011 og fortsetter å arbeide. Alderspensjonen er 80 000 kroner og lønnen 150 000 kroner.

Siden Peder Olsen tar ut bare 50 prosent pensjon blir maksimalt skattefradrag redusert med 50 prosent, dvs. til 14 075 kroner.

I tillegg skal skattefradraget trappes ned med 15,3 prosent av pensjonsinntekten mellom 158 650 kroner og 240 000 kroner. Disse beløpsgrensene reduseres med samme prosentandel som av pensjonen som tas ut. Hvis Peder Olsen tar ut 50 prosent alderspensjon, trappes skattefradraget ned når alderspensjonen hans overstiger 50 prosent av 158 650 kroner = 79 325 kroner.

Slik trappes fradraget ned:

Maksimalt skattefradrag (for 50 % pensjon inntil 79 325 kroner)	kr	14 075
- Trappes ned med $(80\,000 - 79\,325) \times 15,3\%$	kr	103
= Peder Olsens skattefradrag blir	kr	13 972

Peder Olsens skatt før skattefradraget	kr	46 708
- Skattefradraget	kr	13 972
= Peder Olsens skatt	kr	32 736

Eksempel på beregning av skattefradrag for alderspensjonist som tar ut 50 prosent pensjon fra 1. juli 2011 og i tillegg har noe lønn

Erna Olsen tar ut 50 prosent alderspensjon fra 1. juli 2011. Pensjonen er på 40 000 kroner og lønnen 210 000 kroner.

Siden Erna Olsen bare tar ut 50 prosent pensjon skal det maksimale skattefradraget på 28 150 kroner reduseres med 50 prosent. Maksimalt skattefradrag for Erna Olsen blir da 14 075 kroner. Hun får skattefradrag bare for de månedene hun har tatt ut pensjon. Siden hun først tok ut pensjon fra 1. juli, blir hennes maksimale skattefradrag 6/12-deler av 14 075 kroner, dvs. 7 038 kroner.

I tillegg skal skattefradraget trappes ned med 15,3 prosent av pensjonsinntekt mellom 158 650 kroner og 240 000 kroner. Denne beløpsgrensen på pensjonsinntekten reduseres med samme andel som av pensjonen som tas ut. Siden Erna Olsen bare har tatt ut 50 prosent pensjon skal skattefradraget trappes ned med 15,3 prosent av 50 prosent av pensjonsinntekten. For Erna Olsen skal derfor skattefradraget trappes ned når alderspensjonen overstiger 50 prosent av 158 650 kroner = 79 325 kroner. Fordi hun bare har tatt ut pensjon halve året blir beløpsgrensen på pensjonsinntekten i tillegg også redusert med 6/12-deler, dvs. $79\,325 \text{ kroner} \times 6/12 = 39\,663 \text{ kroner}$. Beløpsgrensen blir dermed 39 663 kroner.

Slik trappes fradraget ned:

Maksimalt skattefradrag		
(for 50 % pensjon i et halvt år inntil 39 663 kroner)	kr	7 038
- Trappes ned med $(40\,000 - 39\,663) \times 15,3 \%$	kr	52
= Erna Olsens skattefradrag blir	kr	6 986
Erna Olsens skatt før skattefradraget	kr	55 010
- Skattefradraget	kr	6 986
= Erna Olsens skatt	kr	48 024

Skatteetaten

Utgitt av
Skattedirektoratet
Boks 9200 Grønland
0134 Oslo
Desember 2010

Opplag
50 000

Design
signatur.no

Trykk
RK Grafisk AS

www.skatteetaten.no

RF-2060 B